

Dzemes topogrāfija klīniski anatomiskajā aspektā

Ilva Duļevska

*Rīgas Stradiņa universitāte, Anatomijas un
antropoloģijas institūts, Latvija*

Ievads. Cilvēku orgānu pētniecība bijusi un ir aktuāla arī šodien tieši klīniskajā aspektā ginekoloģijā un dzemdniecībā, internajā medicīnā, ķirurģijā un citās medicīnas disciplīnās. Dzemes normāla guļa, kas ir *anteversio* un *anteflexio*, ir svarīga sievietes vispārējai un ginekoloģiskajai veselībai, kā arī augļa normālai attīstībai un sievietes veselības stāvoklim grūtniecības laikā.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Atpreparēt sievietes orgānu – dzemdi (*uterus*) – mazajā iegurnī, aprakstīt to un tās fiksējošo aparātu anatomiski klīniskā aspektā.

Pētījumā izmantoti AAI anatomijas laboratorijas preparāti. Pētījuma veikšanai pielietota preparēšanas metode.

Rezultāti. Darba gaitā atpreparēta pa kārtām divu sieviešu *cadaver* vēdera dobuma priekšējā siena. Atbrīvojot lielo iegurni no tievās un resnās zarnas, mazajā iegurnī redzama dzemde un orgāni, kas robežojas ar to: dzemes priekšpusē atrodas urīnpūslis, aizmugurē – *excavatio rectouterina*, kurā atrodas zarnu cilpas. *Fundus uteri* skar S veida zarna un *omentum majus*.

Dzemde novietojas mazajā iegurnī frontālā plaknē. Tai ir divas malas – *margo dexter* un *margo sinister*, kā arī divas virsmas – *facies visceralis* un *facies intestinalis*. Dzemdei izšķir divas daļas: *corpus uteri* un *cervix uteri*, starp kurām atrodas *isthmus uteri*. Dzemes kaklam ir *portio vaginalis* un *portio supravaginalis*.

Starp dzemes kaklu un ķermeni veidojas 75–100 grādu leņķis. Dzemes stāvokli ietekmē urīnpūšļa pildījums. Dzemdi normālā stāvoklī notur: no apakšas *m. levator ani*, maksts, kas cieši saistīta ar *diaphragma urogenitalis*; no sāniem – *lig. latum uteri*, *lig. teres uteri*, *m. rectouterinus*, *lig. cardinale uteri*.

Pirmais preparāts. Dzemde – parastas formas un lieluma, garums 7,4 cm, platums 3,8 cm, biezums 2,6 cm, bez redzamas audu patoloģijas, *lateroflexio* pozīcijā. No *fundus uteri* atiet *tuba uterina dxt. et sin.*, *lig. latum* mugurējā virsmā redzamas abas *ovarium* ar nelīdzenu virsmu, bez redzamas patoloģijas.

Otrais preparāts. Dzemde – parastas formas un lieluma, garums 7,2 cm, platums 3,4 cm, biezums 2,3 cm, *anteflexio* pozīcijā. Uz tās *facies anterior* redzams mezgls, vizuāli atgādina miomu, apaļu formu, nedaudz grumbuļainu virsmu, 1,2 × 1,4 cm. Abi olvadī un olnīcas bez redzamas patoloģijas.

Secinājumi.

1. Dzemes topogrāfija un guļa 2. preparātā atbilst literatūrā un mācību grāmatās esošajam teorētiskajam aprakstam.
2. Pirmajā preparātā konstatēta dzemes *lateroflexio* pozīcija, bet otrajā preparātā – dzemes *anteflexio* pozīcija ar miomatozu mezglu.
3. Izveidotos preparātus var izmantot kā mācību līdzekli normālās un patoloģiskās anatomijas praktiskajās nodarbībās.